

Bijlagen

1. *Lijst van de deelnemers aan de hoorzittingen*
2. *Evolutie van het zorgaanbod laatste decennium*
3. *Financieel overzicht van de GGZ-spelers voor kinderen en jongeren*
4. *Gegevensanalyse*
  - a. *zorgsoorten en hun elementen: overzicht allen*
  - b. *programmatie en realisatie K-k*
  - c. *ambulante sector-voorzieningen in België*
  - d. *federale projecten outreaching*
  - e. *federale projecten For-K*
  - f. *RIZIV-conventies kinderen*
  - g. *RIZIV-conventies verslaving*
  - h. *COS/CAR/RCA(CRA)*
5. *evaluatiereporten van projecten*
~ *outreachprojecten*
6. *Zorgprogramma GGZKJ : schema's en modellen*

1. Lijst van de genodigden aan de hoorzittingen

Samenstelling ad hoc werkgroep 'kinder- en jeugdpsychiatrie' (NRZV - permanente werkgroep 'psychiatrie')	
Composition groupe de travail ad hoc 'pedopsychiatrie' (CNEH - groupe de travail permanent 'psychiatrie')	
<i>functie</i>	<i>naam</i>
<i>fonction</i>	<i>nom</i>
voorzitter	Annik LAMPO
président	
ondervoorzitter	Jef VAN HOLSBEKE
vice président	
leden	Stefana BOSTYN
membres	Joël BOYDENS
	Mieke CRAEYMEERSCH
	Jean-Claude FROGNEUX
	Denis HENRARD
	Ann MOENS
	Jozef PEUSKENS
permanente experten	Dominique CHARLIER
experts permanents	Marina DANCKAERTS
	Jean-Pol MATOT
administratie	Paul DE BOCK
administration	
secretaris	Jo HOLSBEEK
sécretaire	

genodigden ad hoc experten op hoorzittingen			
Hoorzitting 24 maart 2009	Pediaters		
Philippe ALLIET		Serge GOFFINET	Clinique Fond'Roy,Président du groupe de travail infants juvenile Platforme
Myriam AZOU		Etienne JOIRET	Titeca, psychologue For K
Georges Casimir		Damien LERMINIAUX	La Citadelle Liège - Bertrix
Johan PAUWELS	Experten o.a. uit de Belgische Vereniging voor Kindergeneeskunde, de beroepsvereniging pediaters...	Jean-François MOREL	Les Marronniers
Kristine SWYSEN		Raf OPSTAEL	vz overleggroep 'ggz k&j Oost-Vlaanderen'
Yvan VANDENPLAS		Martine PUTTAERT	
Christel VAN GEET		Laurent SERVAIS	Titeca, chef de clinique For K
Gaston VERELLEN		Remi STEGEN	STENT
		Kristine SWIJSEN	
		Philippe VAN PETEGEM	K-dienst Melle, fork Sleidinge
Hoorzitting 1 - 23 oktober 2009	Gehandicaptenzorg	Hoorzitting 3 - 1 april 2010	Verslaving
Kris LIPPENS	Terbank in Leuven	Stan ANSOMS	K-dienst, Tienen
Xavier OTTE		Thierry BASTIN	
Francis PASCAL-CLAES	CAR'tVeer en GGZ Waas en Dender-Sint Niklaas	Véronique BAUFFE	EPSI CHU Ambroise Paré
Vincent RAMAEKERS		Geert DOM	VAGGA
Pascale VAN PARYS		Maurizio FERRARA	Infor Drogues
Bert VAN RUMST	Clara Fey in Brecht	Marijs GEIRNAERT	VAD, directeur
Romain VIENNE	Fioretti	Rudy GUILLAUME	Van Gogh, asbl Trampoline
Eric WILLAYE		Ine JESPERS	VAGGA
Ann WINTGENS		Kurt LIEVENS	OGGZ Oost-Vlaanderen
Hoorzitting 2 - 27 november 2009	BJB, For-K en justitie	Frieda MATTHYS	VAD, MSOC
Damien BAEL	Coordinateur Trajet de soins For K (Cour d'Appel de Mons)	Annick SEGERS	
Dirk DEBOUTTE	ZNA, Prof. Kinder- en Jeugdpsychiatrie UA - UGent	Jan THEUWEN	Kompas vzw
Stéphanie DECLERCQ		Inez VANDENBUSSCHE	K-dienst, Tienen
Jan DE CORTE		Dirk VANDEVELDE	De kiem
		Ann VAN DUYSE	De sleutel
		Wim VAN SPRINGEL	VAGGA
		Françoise WEIL	

Evolutie van het zorgaanbod laatste decennium

	% van de zorgbehoefte gedeckt										
	1998	2000	2001	2005	2006	2007	2008	2009			
ambulante zorg	1,50%							107			
Wallonië					57			59 SSM**			
Brussel						1 nederlandstalig fusiecentrum		22 franstalige, 5 bico's,			
Vlaanderen	88 CGG				evolutie nr 20 fusies (19 Vlaanderen, 1 Brussel - zie boven)		uitbreid 12FTE		par an 15.000 enfants s'adressent à un CGG		
conventies	0,90%					130					
CAR								(44+37) (quelques fusions)			
pédopsy								15			
toxico								1 + 23 (âge mixte) + MSOC (adultes)			
neuropsy								2			
RCA					eerste erkenning van 7 RCA			8 erkende diensten met een capaciteitsuitbreiding in 2008			
K-k							46				
									Un agrément d'un service K (UZBrussel)		
For-K (+ outreach)	0,35%				Phase 1	Phase 2	Phase 3				
					FOR-K et PTCA/IB/ crise/outreach : ces formes de soins ont été élargies progressivement For-K Anvers (8 places mixte) Geel (8 places garçons) Bruxelles(8 places) lits crise For- K Oost- en west Vlaanderen 14 + 2 crisis 21 lits For-K Flandre (Limburg en Vlaams Brabant) 12 lits Bruxelles Tournai (8 lits) Liège (8 lits) Titeca (pour la région wallonne: 8) PTCA 4x3 en Flandre(Kortrijk, Melle, Kortenberg, Tienen, St. Truiden) Tournai (3 lits) Liège (3 lits) IB Anvers (8 places garçons) Gent (Fioretti)(comorbidité défic.intellect.) IB Beernem pour déficience intell. et psychiatrie et Sleidinge IB Sleidinge pour abus de substances et psychiatrie (jeunes)						
outreaching					Outreach VERS IPPJ et autres établissements où séjournent des jeunes à problème : POSTCURE Outreach : soins de PRÉ-CURE : intervention mobile de crise vers les établissements où séjournent des jeunes						
					fédéral dès 2001 communauté flamande début 2003 (oa Sleidinge) uitbreiding in Vlaanderen in 2006 une équipe Bruxelles uitbreiding in Wallonië (Liège et Tournai)						

En ce qui concerne le nombre de pédopsychiatres et de psychologues qui travaillent en cabinet privé, on ne dispose pas de chiffres exacts

7% en ont besoin **2,75%** **3,25%** estimation **4,2 à 4,75% de E&J** recçoivent de soins de SM spécialisés

* Cools, B. "Kortsluiten om te ontsluiten. Stappen in de ontwikkeling naar een geïntegreerde geestelijke gezondheidszorg voor jongeren in Vlaanderen." Acta Hospitalia 2003 – 2;

Deboutte, D. e.a. (2002). "Het zal uw kind maar zijn... De inhoud en gezondheidseconomische vertaling van geestelijke gezondheidszorg jeugd." Rapport de recherche de l'université d'Anvers.

Verhulst, F. indique 22 % comme donnée épidémiologique, mais le présent avis se base sur une estimation plus minimaliste

(Kinder- en Jeugdpsychiatrie. In : de Jong, A., van den Brink, W., Ormel, J. & Wiersma, D. (red.) (1999). Handboek psychiatrische epidemiologie. Elsevier/De Tijdstroom, Maarsen) .

** Wallonië: ... SSM en total, dont 10 ont un agrément spécifique pour enfants et 13 autres sont reconnus par l'inspection comme ayant une équipe spécifique pour enfants. Les autres ont une mission polyvalente pour tous les âges..

Bruxelles 28 services, dont un (grand) de la communauté flamande, 5 bicomunautaires et 22 de la communauté française

Flandre 19 CGG en Flandre et un à Bruxelles (fusion de 88 CGG en 2000). chacun des 20 centres de santé mentale (CGG) dispose d'une équipe EA qui dispense des soins sur plusieurs sites.

*** CAR, pédopsy, toxico, neuropsy (les montants cfr. aussi table dans les annexes)

2.

Bijlagen financieel: Uitgaven vandaag van FOD, RIZIV, REGIONALE OVERHEDEN (voor zover bij elkaar kunnen brengen)

inventaris	georganiseerd	GGZ aanbod									
zorgvorm		inrichter voorzieningen	aantal	modaliteit	financier	subsidies all- per jaar	sector kost KJHV strikt	per jaar KJ(all) met admin.	prijs per eenheid	kost/behand act/dag/ financier	bijdrage pat. zelf
REGIONAAL - AMBULANT											
CGG	KJTeams	100% vzw	20	ambulant + outreach	VG 89%	55050160,4	11742000	15656000	uur	101,7	881,60
SSM wall	polyv + E&J(art10)	59%asbl/41%publ	36 mixte + 9E&J	ambulant + ?	GW	27026000	5912400	7883200	uur	?	0-10€/sessie
COS	50%GGZ probl	à univ. pediatrie	4	ambulant	VAPH	2512162,5	1256081,25			581,25	10%/onderz
FEDERAAL -(SEMI) RESIDENTIEEL											
P(AA)Z	K enk('06)*		46	(semi) residentieel	FOD/RIZIV						?
	A			(semi) residentieel	FOD/RIZIV						?
RIZIV CONVENTIES die GGZ K&J als doelgroep hebben											
CAR	9,53 gr 3,5,12,13		44*	ambulant (+outreach school?)	RIZIV				uur		1,60€/sessie
	9.65		37*		RIZIV	90810283	12193723		uur	Me97,65	1,60€/sessie
RCA	7.746		8	ambulant	RIZIV		4478772,48		uur	101,92	
pedopsy	7.74		15		RIZIV		12676422,27				
	in K-dienst		5	3 int./1 ext/1 beide	RIZIV		1536334		?	45	
	buiten K-dienst		10	2 int./5 ext./3 beide	RIZIV		14148062,17			293	
toxico	7.73		1	residentieel (100% mineurs)	RIZIV		948301,02		intern.dag	277,28	
	23 (zond MSOC		15 res		RIZIV				intern.dag	216,85	
			13% mineurs	2 dag	RIZIV				dag	171,3	
				5 ambul	RIZIV				uur	92,02	
neuropsych	7.845		2	residentieel	RIZIV		1303074,1		ligdag	413,12	
								artsuppl		25,66	
2 moed/kind conventies hier niet opgenomen omdat dit voornamelijk een behandeling van moede					RIZIV						
B4 IBE/FORENSISCH/CRISIS/OUTREACH											
IBE FOR-K				residentieel	FOD		1011405,58				
IBE FOR-KPOS&GO					FOD		1011405,58				
IBE SGA				residentieel	FOD		297472,23				
CRISIS				residentieel	FOD		1692423,82				
OUTR For-K				outreach	FOD		885646,31				
OUTR POS/MOF				outreach	FOD		1062775,58				
BRUGFTIE		GGZ-voorzieningen		ambulant + outreach	FOD		399207,6				
BW				residentieel	FOD		94597,41				
niet meegenomen	private consulten			psychiater/psycholoog/psychotherapeut							

3. Bijlagen gegevensanalyse

a. zorgsoorten en hun elementen: overzicht allen

inventaris georganiseerd	GGZ aanbod																	
capaciteit																		
zorgvorm	inrichter	aantal voorzieningen	modaliteit	doelgroep	fte K&J H all-in	gesubs	mediaa	theoretisch capacitei	N pat/jr	actief op ZP/open/o	Na sessies/ eenheid	wachttijd beh	wachttijd intake	mediaan	mediae (med)	wachttijd start	duur behan	
REGIONAAL - AMBULANT																		
CGG	KJTeams=20,9%	100% vzw	20	ambulant + outreach	0-17	195,7	173,9	8,5	11742	13319	7842	uur	9	115492	23 dagen	1 dager	180 d	
SSM	wpolyv + E&J(art10)	59%asbl/41%pub	mixte+9E8	ambulant + ?	>40%EJ	83,27	83,27		4996,2	16000*	?	uur	10	160000	16 dagen			
COS	50%GGZ probl	à univ. pediatrie	4	ambulant	0-12				2161(09)	1900(07)*	onderzoek				0-2: 100 d*	2 mnd	2-6: 450d	
FEDERAAL -(SEMI) RESIDENTIEEL																		
P(AA)Z	K enk('06)*	46	(semi) residentieel	0-17	910			716K	4863				?	?	K:68 d			
								287k							k: 71 d			
	A en a		(semi) residentieel	15+	NVT			NVT	1768				?	?	A:29 d			
RIZIV CONVENTIES die GGZ K&J als doelgroep hebben																		
CAR	9,53 gr 3,5,12,13	44*	ulant (+outr schd)	0-<19				38098*		959	uur	38098*	62 dagen	15 dage	2 à 3 jr			
	9.65	37*						73122*		691	uur	73122*						
RCA	7.746	8	ambulant					43944			uur	43944	12-18 mnd					
pedopsy	7.74	15									dag/ligdag	42100						
	in K-dienst	5	int./1 ext/1 beid	2 -21jr				135 bedden à 100%+*			ligdag							
	buiten K-dienst	10	int./5 ext/3 beid	7-20 jr				125 dagpl à 5 d/wk à 100%*			voll dag							
toxico	7.73	1	residentieel	mineurs	NVT			10 bedden*			intern.dag	3420						
	23(gn MSO)	15 resid	13%min	NVT							intern.dag	16550						
	13%mineur	2 dag									dag	1013,2						
		5 ambul									uur	10139						
neuropsy	7.845	2	residentieel	mineurs				6 bedden			ligdag	2210						
								?			artssupplem	15202						
2 moed/kind conventies hier niet opgenomen omdat dit voornamelijk een behandeling van moeder is, en preventief naar het kind toe, dit is geen curatie K&J																		
B4 IBE/FORENSISCH/CRISIS/OUTREACH																		
IBE FOR-K			residentieel	12-17	6 +4,47psya			68(76) bedden										
IBE SGA		Samenwerkings verband van GGZ-voorzieninge	residentieel	12-17	+2,63psya			40(48) bedden										
CRISIS			residentieel	12-17(jon)	5+1,65psya			25(29) bedden										
OUTR For-K			outreach	12-17	0+1,32psya			5 equipes										
OUTR POS/MOF			outreach	12-17	75+1,45psya			5,5(6,5)equipes										
BRUGFTIE			ambulant + outreach	12-17	5			5										
BW			residentieel	16-22	1,25			(8 plaatsen)										
niet meegenomen		private consulte psychiater/psycholoog/psychotherapeut																

b. programmatie en realisatie K-k PROGRAMMATIE

PROGRAMMATIE		VLAANDEREN		BRUSSEL		WALLONIE		BELGIE	
		Programmatie	1/01/2010	Programmatie	1/01/2010	Programmatie	1/01/2010	Programmatie	1/01/2010
BEVOLKING		6.230.774		1.072.063		3.504.559		10.807.396	
BEJAARDEN (+ 65 j.)		1.129.825		152.874		573.560		1.856.259	
GEBOORTEN (op 31/12/2008)		67.028		17.302		39.752		124.082	
KINDEREN (0 tot 14 j.)		1.002.375		203.898		619.549		1.825.822	
Niet- psychiatrische ziekenhuisdiensten									
C + CD + D	2,90 bedden per 1.000 inw.	18.069,24	17.839	3.108,98	4.543	10.163,22	9.861	31.341,44	32.243
L + B	0,03 bedden per 1.000 inw.	186,92	8	32,16	30	105,13	0	324,22	38
SP (inclus. S4)	0,52 bedden per 1.000 inw.	3.240,00	2.861	557,47	759	1.822,37	1.750	5.619,84	5.348
G	6 bedden per 1.000 bejaarden	6.778,95	4.150	917,24	1.079	3.441,36	1.808	11.137,55	7.037
M	32 bedden per 1.000 geboorten	2.144,89	1.740	553,66	428	1.272,06	996	3.970,62	3.164
E	37 bedden per 1.000 geboorten	2.480,03	1.523	640,17	406	1.470,82	792	4.591,03	2.721
Nic	6 bedden per 1.000 geboorten	402,16	148	103,81	102	238,51	123	744,49	373
Totaal aantal bedden niet- psychiatrische ziekenhuisdiensten									
Psychiatrische ziekenhuisdiensten									
A (AZ)	0,27 bedden per 1.000 inw.	1.682,30	1.300	289,45	280	946,23	854	2.917,99	2.434
Ad + An (AZ)	0,075 bedden/plaatsen per 1.000 inw.	467,30	132	80,40	40	262,84	91	810,55	263
A (PZ)	0,5 bedden per 1.000 inw.	3.115,38	2.914	536,03	448	1.752,27	1.420	5.403,69	4.782
Ad + An (PZ)	0,15 bedden/plaatsen per 1.000 inw.	934,61	641	160,80	146	525,68	201	1.621,10	988
K (AZ + PZ)	0,32 bedden per 1.000 kinderen	320,76	371	65,24	120	198,25	225	584,26	716
Kd + Kn (AZ + PZ)	0,32 bedden/plaatsen per 1.000 kind.	320,76	131	65,24	79	198,25	77	584,26	287
T	0,90 bedden per 1.000 inw.	5.607,69	3.376	964,85	274	3.154,10	1.981	9.726,65	5.631
Td + Tn	0,40 bedden/plaatsen per 1.000 inw.	2.492,30	1.263	428,82	40	1.401,82	141	4.322,95	1.444
Sp- psychogeriatrie + Tg	0,23 bedden per 1.000 inw.	1.433,07	1.177	246,57	125	806,04	572	2.485,70	1.874
Totaal aantal bedden psychiatrische ziekenhuisdiensten									
BW-IHP	0,5 plaatsen per 1.000 inw.	3.115,38	2.654	536,03	480	1.752,27	774	5.403,69	3.908
PVT - MSP	0,6 plaatsen per 1.000 inw.	3.738,46	2.154	643,23	257	2.102,73	793	6.484,43	3.204

Waarnemingen bevolking per gewest op 1 januari 2010 : Bron Federaal Planbureau - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie

advies GGZ-programma Kinderen en Jongeren van de NRZV

De exacte bevolkingscijfers op 01/01/2010 zijn momenteel nog niet gepubliceerd door de FOD economie

Geboortecijfers op 31/12/2008

realisatie

ERK	GEMEENTE	TAAL	GEWEST	PROVINCIE	SOORT ZIEKENHUIS	STATUUT	K	K1	K2	TOTAAL	bevolking 2008	0-15j 2008	ruimte K	Ruimte k1+k2	0-17j 2008	ruimt K	ruimt k1k2	0-18j 2008	ruimt K	ruimte k1+k2	
140	BRUGGE	N	V	West-Vlaanderen	Algemeen ziekenhuis	Privaat	25			412											
528	KORTRIJK	N	V	West-Vlaanderen	Psychiatr.ziekenhuis	Privaat	24	1	5	120											
901	PITTEM	N	V	West-Vlaanderen	Psychiatr.ziekenhuis	Privaat	20	1	6	197											
				West-Vlaanderen			69	2	11	729	1.150.487	190.904	61	61	219.206	70	70	232.908	75	75	
992	SLEIDINGE	N	V	Oost-Vlaanderen	Psychiatr.ziekenhuis	Privaat				203											
595	SINT-NIKLAAS	N	V	Oost-Vlaanderen	Algemeen ziekenhuis	Privaat	17	3		612											
670	GENT	N	V	Oost-Vlaanderen	Universitair ziekenhuis	Openbaar	15	5		1.062											
900	GENT	N	V	Oost-Vlaanderen	Psychiatr.ziekenhuis		15	3	2	20											
959	MERELBEKE	N	V	Oost-Vlaanderen	Psychiatr.ziekenhuis	Privaat	24			32											
				Oost-Vlaanderen			71	11	10	1.929	1.408.484	243.741	78	78	276.506	88	88	292.281	94	94	
998	ANTWERPEN	N	V	Antwerpen	Psychiatr.ziekenhuis	Openbaar	18	4		247											
009	HOBOKEN	N	V	Antwerpen	Algemeen ziekenhuis universitair karakter		24	8		196											
939	GEEL	N	V	Antwerpen	Psychiatr.ziekenhuis	Openbaar	16	4		858											
009	ANTWERPEN	N	V	Antwerpen	Algemeen ziekenhuis universitair karakter	Openbaar	43	19		698											
				Antwerpen			101	35		1.999	1.715.707	301.781	97	97	343.166	110	110	363.342	116	116	
243	HASSELT	N	V	Limburg	Algemeen ziekenhuis universitair karakter	Openbaar		20		589											
952	MUNSTERBILZEN	N	V	Limburg	Psychiatr.ziekenhuis	Privaat	25	5	5	339											
953	SINT-TRUIDEN	N	V	Limburg	Psychiatr.ziekenhuis	Privaat	15	2	3	305											
989	GENK	N	V	Limburg	Psychiatr.ziekenhuis	Privaat	15	11	1	27											
				Limburg			55	38	9	1.260	826.690	139.864	45	45	160.546	51	51	170.587	55	55	
322	LEUVEN	N	V	Vlaams-Brabant	Universitair ziekenhuis	Privaat	40			1.472											
943	KORTENBERG	N	V	Vlaams-Brabant	Psychiatr.ziekenhuis	Privaat	20		10	468											
947	TIENEN	N	V	Vlaams-Brabant	Psychiatr.ziekenhuis	Privaat	15	3	2	240											
				Vlaams-Brabant			75	3	12	2.180	1.060.232	191.520	61	61	217.367	70	70	229.580	73	73	
			V					371	89	42	8.097	6.161.600	1.067.810	342	342	1.216.791	389	389	128.8698	412	412
143	BRUSSEL--9	N	B	Brussel-Bruxelles	Universitair ziekenhuis - Hôpital universitaire	Privaat - Privé	15	5		721											
110	BRUSSEL--1	B	B	Brussel-Bruxelles	Algemeen ziekenhuis - Hôpital général	Privaat - Privé	10			385											
150	BRUXELLES--2	B	B	Brussel-Bruxelles	Algemeen ziekenhuis - Hôpital général	Openbaar - Public	10	8		168											

403	BRUXELLES-20	F	B	Brussel-Bruxelles	Universitair ziekenhuis - Hôpital universitaire	Privaat - Privé	5	15		975												
406	BRUXELLES--7	F	B	Brussel-Bruxelles	Universitair ziekenhuis - Hôpital universitaire	Privaat - Privé	20			864												
927	BRUXELLES-18	F	B	Brussel-Bruxelles	Psychiatr.ziekenhuis - Hôpital psychiatrique	Privaat - Privé	10	24		34												
935	BRUXELLES-18	B	B	Brussel-Bruxelles	Psychiatr.ziekenhuis - Hôpital psychiatrique	Privaat - Privé	15			100												
940	BRUXELLES--2	B	B	Brussel-Bruxelles	Psychiatr.ziekenhuis - Hôpital psychiatrique	Openbaar - Public	15			150												
946	BRUXELLES-3	B	B	Brussel-Bruxelles	Psychiatr.ziekenhuis - Hôpital psychiatrique	Privaat - Privé	8	3	1	260												
948	BRUXELLES-18	B	B	Brussel-Bruxelles	Psychiatr.ziekenhuis - Hôpital psychiatrique	Privaat - Privé	12	8		172												
980	BRUXELLES-7	F	B	Brussel-Bruxelles	Psychiatr.ziekenhuis - Hôpital psychiatrique	Privaat - Privé		15		15												
			B				120	78	1	3.844	1.048.491	206.512	66	66	229.420	73	73	241.121	77	77		
912	OTTIGNIES	F	W	Brabant Wallon	Hôpital psychiatrique	Privé	56	7		168												
915	CHASTRE	F	W	Brabant Wallon	Hôpital psychiatrique	Privé	60			60												
923	BRAINE-L'ALLEUD	F	W	Brabant Wallon	Hôpital psychiatrique	Public	15			143												
949	HUPPAYE	F	W	Brabant Wallon	Hôpital psychiatrique	Privé		20		40												
			Brabant Wallon				131	7	20	411	373.492	74.044	24	24	84.361	27	27	89.514	29	29		
254	MONS	F	W	Hainaut	Hôpital général à caractère universit	Public				344												
266	MONS	F	W	Hainaut	Hôpital général	Privé				263												
718	MARCHIENNE-AU-PONT	F	W	Hainaut	Hôpital général		15	5		270												
941	MARCINELLE	F	W	Hainaut	Hôpital psychiatrique	Privé		30		30												
974	TOURNAI	F	W	Hainaut	Hôpital psychiatrique	Public	20	3		443												
			Hainaut				35	38		1.350	1.300.097	244.945	78	78	278.899	89	89	295.942	95	95		
938	SPY	F	W	Namur	Hôpital psychiatrique	Privé	25			25												
			Namur				25			25	465.380	89.395	29	29	101.819	33	33	108.031	35	35		
037	LIEGE	F	W	Liège	Hôpital psychiatrique	Public				321												
068	HUY	F	W	Liège	Hôpital général à caractère universit	Public				317												
412	LIEGE	F	W	Liège	Hôpital général à caractère universit	Public	20			929												
			Liège				20			1.567	1.053.722	193.534	62	62	221.269	71	71	234.967	75	75		
257	SANKT-VITH	F	W	Lüttich	Allgemeinkrankenhaus	Privé		6		156												
985	BERTRIX	F	W	Luxemburg	Hôpital psychiatrique	Public	14	6		199												
			Luxemburg				14	12		355	264.084	54.650	17	17	61.948	20	20	65.588	21	21		
			W				225	57	20	3.708	3.456.775	656.568	210	210	748.296	239	239	794.042	254	254		
							716	224	63	15.649	10666866	1.930.890	618	618	2.194.507	702	702	2.323.861	744	744		

advies GGZ-programma Kinderen en Jongeren van de NRZV

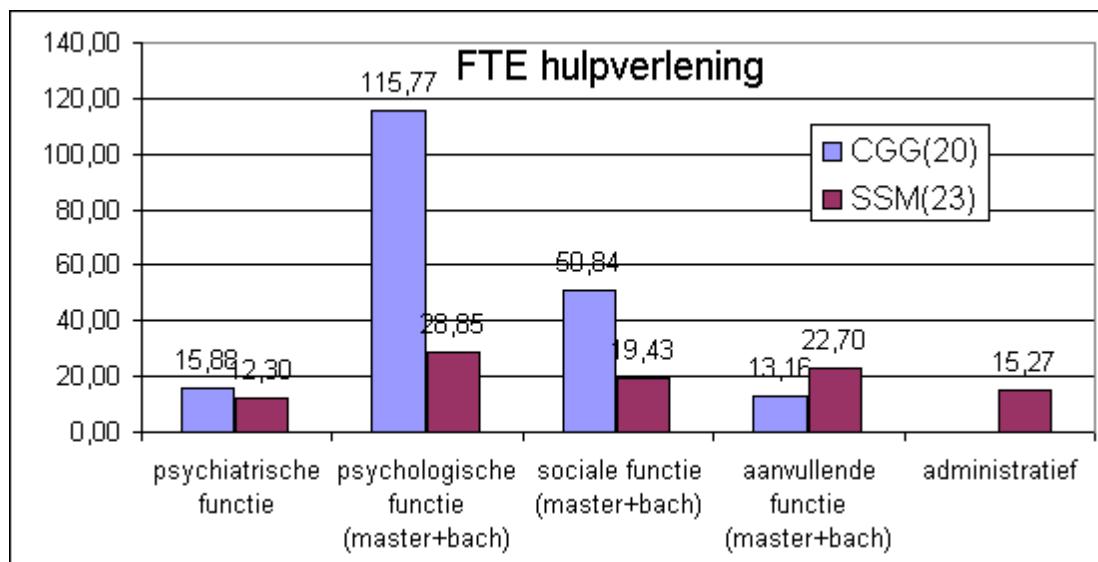
c. ambulante sector

AMBULANTE GGZKJ

psychiatrische functie
psychologische functie (master+bach)
sociale functie (master+bach)
aanvullende functie (master+bach)
administratief

VLAAMS FRANSTALIG CGG(20) SSM(23)

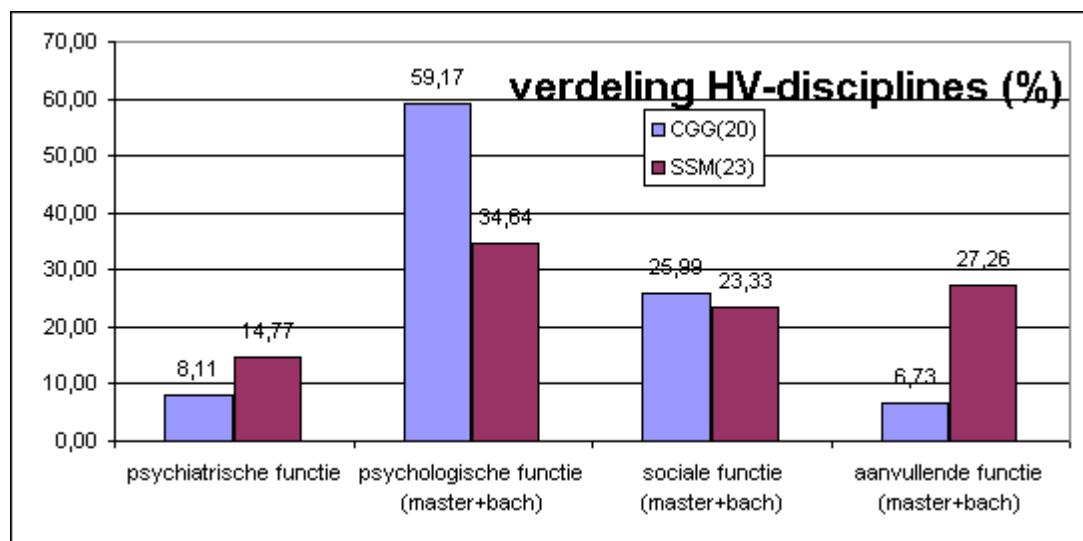
15,88	12,30
115,77	28,85
50,84	19,43
13,16	22,70
	15,27
195,645	83,28

verdeling HV-disciplines (%)

CGG(20) SSM(23)

psychiatrische functie	8,11	14,77
psychologische functie (master+bach)	59,17	34,64
sociale functie (master+bach)	25,99	23,33
aanvullende functie (master+bach)	6,73	27,26

Centres de Santé mentale agréés par la Commission Communautaire française (Cocof) Centra voor geestelijke gezondheidszorg erkend door Cocof

A.N.A.I.S
Rue Fraikin, 27
1030 BRUXELLES

FREE CLINIC
Service de Santé Mentale
Chaussée de Wavre, 154 a
1050 BRUXELLES

LA GERBE
Rue Thiéfry, 45
1030 BRUXELLES

LE GRES
Rue des Trois Ponts, 51
1160 BRUXELLES

CENTRE DE GUIDANCE D'IXELLES
Rue d'Alsace-Lorraine, 22
1050 BRUXELLES

CENTRE DE GUIDANCE DE MOLENBEEK
Rue d'Ostende, 26
1080 BRUXELLES

NOUVEAU CENTRE PRIMAVERA
Rue Stanislas Legrelle, 48
1090 BRUXELLES

PSYCHO-ETTERBEEK
Rue Antoine Gautier 106
1040 BRUXELLES

CENTRE DE GUIDANCE DE SAINTGILLES
Rue de la Victoire, 26
1060 BRUXELLES

SERVICES SECTORISES DE FOREST,
UCCLE ET WATERMAEL-BOITSFORT
Avenue De Fré, 9
1180 BRUXELLES

CENTRE MEDICO-PSYCHOLOGIQUE
DU SERVICE SOCIAL JUIF
Avenue Ducpétiaux, 68
1060 BRUXELLES

SERVICE DE SANTE MENTALE –
CHAPELLE – AUX – CHAMPS
Clos Chapelle-aux-Champs, 30/3049
1200 BRUXELLES

SERVICE DE SANTE MENTALE DE L'U.L.B.
Campus de la Plaine – C.P.I. 254
Boulevard du Triomphe, accès 2
1050 BRUXELLES

CENTRE DE GUIDANCE
D'ETTERBEEK
Madame C. BRONCHART
Avenue des Casernes, 27
1040 BRUXELLES

WOLU-PSYCHO-SOCIAL
Chaussée de Roodebeek, 471
1200 BRUXELLES

Le S.A.S.
Rue de la Marne, 85
1140 BRUXELLES

LE MERIDIEN
Rue du Méridien, 68
1210 BRUXELLES

LE CHIEN VERT
Rue Eggerickx, 28
1150 BRUXELLES

LIGUE BRUXELLOISE FRANCOPHONE
POUR LA SANTE MENTALE
Rue du Président, 53
1050 BRUXELLES

LE NOROIS
Rue Ernest Salu, 74
1020 BRUXELLES

D'Ici et d'Ailleurs
Rue Brunfaut, 18 B
1080 BRUXELLES

L'ADRET
Avenue Albert, 135
1190 BRUXELLES

Diensten voor Geestelijke Gezondheidszorg van de GGC

Centres de Santé mentale agréés par la COCOM

Centre de Guidance de la Ville de Bruxelles

Begeleidingscentrum van de Stad Brussel

Rue Sainte-Catherine 11 Sint-Katelijnestraat

1000 Bruxelles/Brussel

Tel: 02/ 279 63 40 – 02/ 279 63 42

Fax: 02/ 279 63 69

E-mail: sec.cdg@brunette.brucity.be

Centre de Santé Mentale Antonin Artaud

Dienst Geestelijke Gezondheidszorg Antonin Artaud

Rue du Grand Hospice 10 Grootgodshuisstraat

1000 Bruxelles/Brussel

Tel: 02/ 218 33 76 – 02/ 218 60 45

Fax: 02/ 218 05 29

E-mail: antoninartaud@advalvas.be

Service de Santé Mentale de Bruxelles-Capitale Rivage

Dienst Geestelijke Gezondheidszorg van Brussel-Hoofdstad

Den Zaet

Quai du Commerce 7 Handelskaai

1000 Bruxelles/Brussel

Tel: 02/ 550 06 70

Fax: 02/ 550 06 99

Exil – Centre Médico-Psycho-Social pour Réfugiés

Exil – Gezondheidscentrum voor Vluchtelingen

282 av de la Couronne

1050 Bruxelles

Tel: 02/ 534 53 30

Fax: 02/ 534 90 16

E-mail: EXIL.asbl@skynet.be

Service de Santé Mentale d'Anderlecht

Dienst Geestelijke Gezondheidszorg van Anderlecht

Rue d'Aumale 21 Aumalestraat

1070 Anderlecht

Service enfants-adolescents/Dienst kinderen-adolescenten:

Service de Santé Mentale – l'Eté

Dienst Geestelijke Gezondheidszorg – De Zomer

Tel: 02/ 526 85 48

Fax: 02/ 526 85 49

Service adultes/Dienst volwassenen:

Service Psycho-Social

Psycho-Sociale Dienst

Tel: 02/ 523 25 46

Fax: 02/ 526 85 58

d. FEDERALE PROJECTEN OUTREACHING

Overzicht van het federale pilootproject 'outreaching' : aantal mobiele teams, locatie en samenstelling
Missie en doelstellingen van het federale pilootproject 'outreaching'

De bedoeling van het pilootproject '*GGZ-jeugd m.b.t. psychiatrische zorgen voor kinderen en jongeren in de thuissituatie door middel van outreaching*' bestaat in de oprichting van mobielE teams.

Deze teams worden gecreëerd door de samenwerking tussen :

- één of meer bestaande geïntegreerde diensten voor thuisverzorging (gdt)
- één of meer centra voor geestelijke gezondheidszorg (cgg)
- het deelnemende psychiatrisch (pz) of algemeen ziekenhuis (az)

De mobiele teams komen bij de kinderen en jongeren thuis of in het gezinsvervangend milieu en bieden daar een behandeling aan.

Elk mobiel team staat voor een bepaalde regio ter beschikking voor alle kinderen en jongeren met een psychiatrische problematiek die niet in een residentiële setting wensen te verblijven en die in de thuisomgeving of in een gezinsvervangend milieu, wensen verzorgd te worden.

De behandeling vangt aan met het uitwerken van een behandelplan met eenduidige behandelobjectieven.

Een mobiel team bestaat uit :

- tenminste 0,25 VTE kinderpsychiater
- tenminste 1 VTE kinderpsycholoog
- tenminste 1 VTE psychiatrische verpleegkundige
(of sociaal assistent, of gegradeerde orthopedagoog, of gegradeerde psychologisch assistent, of gegradeerde in de readaptatiewetenschappen)

Tijdens de deelname aan het project dient door het team een caseload van ten minste 44 per jaar te worden aangehouden.

Onderstaand overzicht geeft de uitvalsbasis van elk mobiel team weer.

	provincie	stad	ziekenhuis
1	West-Vlaanderen	Brugge	AZ Sint-Lucas
2	Oost-Vlaanderen	Gent	UZ Gent
3	Antwerpen	Antwerpen	ZNA
4	Antwerpen	Geel	OPZ Geel
5	Limburg	Genk	KPC Genk
6	Vlaams-Brabant	Leuven	UZ Leuven
7	Brussel	Jette	UZ Brussel
8	Brabant-Wallon	Braine-L'Alleud	Le Domaine – ULB Erasme
9	Brabant-Wallon	Chastre	La Petite Maison
10	Liège	Huy	CHR de Huy
11	Namur	Spy	Les Goélands
12	Hainaut	Mons	CHR Clinique Saint-Joseph - Hôpital de Warquignies
13	Luxembourg	Bertrix	CUP La Clairière

e. FOR – K

REPARTITION DES DES LITS POUR LE PROJET FOR K											
Cour d'Appel	Lits UTI For K	Lits UTI (avenant)	Lits PTCA	TOTAAL BED FORK/IBE/SGA	Lits de crise K	Outreaching For K (1)	Outreaching K (1)	outreach PTCA	Coordinateur trajet de soins (1)	Proj Thér	Lits Habitat Protégée
Gent				24							
PZ Heilige Familie	8 (7+1)				2	1			1	1	
Pc Caritas Melle	8 (7+1)				2		1				
Pc Sleidinge		8 (7+1)					0,5				
Antwerpen				32							
ZNA	8 (7+1)		8			1		1	0,5		
OPZ Geel					2		0,5				
Sancta Maria (Sint-Truiden)	8 (7+1)				3		0,5		0,5	1	
Bilzen		8 (7+1)			3 (2+1)		0,5				
Brabant Flamand				8							
UPC Kortenberg		8 (7+1)			3		1		0,5		
Tienen					3 (2+1)						
Bruxelles				36							
Titeca	20(17+3)					1			1	8	
(Wallonie)	8 (7+1)										
Fond Roy		8 (7+1)			4						
Liège				16							
Isosi	8 (7+1)	8 (7+1)			3	1			1		
Citadelle					3		1				
Mons				16							
Marronniers	8 (7+1)				3	1	1		1		
A. Paré		8 (7+1)			3		1				
TOTAL	76	48	8	132	34	5	7		5,5	2	8
		24			7		1				

f. RIZIV kinderen Psycho-sociale revalidatiecentra voor kinderen

Nederlandstalige centra

7.74.003.57 HET APPELBOOMKE
Mevr. Katleen VAN ORSHAEGEN
Dr. J. STEYAERT
Runkstersteenweg 511
3500 HASSELT
Tél : 011/27.30.69
Fax : 011/27.30.69

7.74.004.56 DE DAUW
Dhr. Bart FLOBERT
Dr. Marc NAULAERTS
Morgempleadoen 3
9790 WORTEGEM-PETEGEM
Tél : 055/30.26.12
Fax : 055/30.26.12

Établissements francophones

7.74.001.59 PARHÉLIE

M. Pascal NOTTET
M. Dr. HUYNH Chi Duc
av. de Broqueville 147
1200 BRUXELLES
Tél : 02/762.36.61

5820 SPY
Tél : 071/78.79.04

7.74.002.58 LA PETITE MAISON

M. Alain SANSTERRE
Dr. Thierry LEBRUN
rue des Acacias 8
1450 CHASTRE
Tél : 010/65.39.50

7.74.012.48 ANTENNE 110
M. Bruno de HALLEUX
Dr. M.-F. LISENT-LORENT
drève des Magnolias 7
1332 GENVAL
Tél : 02/654.18.18

7.74.005.55 LA MANIVELLE

Dr. Thérèse DUBOIS
Dr. Thérèse DUBOIS
bd. de la Constitution 153
4020 LIÈGE
Tél : 04/341.41.43

7.74.013.47 FEUX FOLLETS
M. A. JONART
Dr. M. MEYNCKENS
rue de Fauconval 31
1367 HUPPAYE
Tél : 010/81.24.00

7.74.006.54 LE NIDOUX

M. S. GLIBERT
Dr. J. CHRISTIAENSEN
côte Marie-Thérèse 85
5500 FALMIGNOUL
Tél : 082/71.16.30

7.74.014.46 LUI ET NOUS
M. Claude MALET
Dr. Anne CAPET
rue J.-G. Eggerickx 15
1150 BRUXELLES
Tél : 02/763.04.35

7.74.009.50 CENTRE ORTHOGÉNIQUE

M. Michel HANNARD
Dr. Annie DELAETERE-BRULOIS
rue de Mayeuri 30
6032 MONT-SUR-MARCHIENNE
Tél : 071/43.03.87

7.74.015.45 Centre thérapeutique pour adolescents
Cliniques Universitaires Saint-Luc
Prof. J.-P. ROUSSEAU
Prof. Ph. VAN MEERBEECK
av. Hippocrate 10/2002
1200 BRUXELLES
Tél : 02/764.20.02

7.74.010.50 LA FERME DU SOLEIL

M. Michel THITEUX
Dr. A. REINARS
rue Colonel Joset 51
4630 SOUMAGNE
Tél : 04/377.22.80

7.74.016.44 Centre thérapeutique et Aide Éducative
Mme B. SCHIFFLERS-MULLER
Dr. M. DEGOSSELY
rue Vieille montagne 22
4000 LIÈGE
Tél : 04/227.81.74

7.74.011.49 LES GOÉLANDS

M. Francis TURINE
Dr. Marie-Louise FRESSY-MEUNIER
rue Haute 46

7.74.018.42 Centre Psychothérapeutique de Jour
Charles-Albert Frère
M. Jean-Louis della FAILLE
Dr. I. SCHONNE
rue de Nalinnes 650
6001 MARCINELLE
Tél : 071/43.16.89

g. RIZIV verslaving

Inrichtingen voor revalidatie van verslaafden / Etablissements de rééducation Toxicomanie (773)

Antwerpen

7.73.007.83

Antwerps Drug Interventie Centrum (A.D.I.C.)
V.Z.W.
Generaal Belliardstraat 16
2000 ANTWERPEN

7.73.022.68

MSOC Free Clinic
Schijnpoortweg 14
2060 ANTWERPEN

Brussel Bruxelles

7.73.002.88

A.S.B.L. Centre L'Orée
Avenue Brugmann 146
1190 BRUXELLES (FOREST)

7.73.005.85

A.S.B.L. Projet Lama
Rue Américaine 211 - 213
1050 BRUXELLES (IXELLES)

7.73.006.84

A.S.B.L. Centre Médical "Enaden"
Rue Saint-Bernard, 114
2
1060 BRUXELLES (SAINT-GILLES)

7.73.019.71

C.A.T.S.
Avenue Ad. Buyl 110 b
1050 BRUXELLES (IXELLES)

7.73.025.65

La Pièce
rue de Veeweyde 60
1070 BRUXELLES (ANDERLECHT)

7.73.031.59

M.A.S.S. de Bruxelles
Rue de Woeringen, 16-18
1000 BRUXELLES

Hainaut

7.73.010.80

L'Espérance
Rue du Fosteau 42
6530 THUIN

7.73.012.78

A.S.B.L. Trampoline
Grand Rue 3
6200 CHATELET

7.73.016.74

Ellipse
Rue du Houssu 99
7141 CARNIERES

7.73.018.72

Transition
Chaussée de Fleurus 216
6060 GILLY (CHARLEROI)

7.73.024.66

Diapason
Boulevard Dewandre 2
6000 CHARLEROI

7.73.029.61

A.S.B.L. PARENTHÈSE
Maison d'accueil socio-sanitaire pour
toxicomanes
Avenue Reine Astrid 2
7000 MONS

Liège

7.73.004.86

Les Hautes Fagnes a.s.b.l.
Centre de cure et de postcure
Rue de Malgrave 1
4960 MALMEDY

7.73.013.77

C.L.E.A.N.
Rue Nicolas Kinet, 7
4020 BRESSOUX

	7.73.027.63 Projet Start Maison d'Accueil socio-sanitaire pour toxicomanes. Montagne Saint-Walburge 22 4000 LIEGE	7.73.034.56 Residentieel kortdurend jongerenprogramma van De Sleutel Jozef Guislainstraat 43A 9000 GENT
Limburg		Vlaams-Brabant
7.73.009.81 Katarsis vzw Hasseltweg 439 3600 GENK		7.73.020.70 De Spiegel Pellenbergstraat 160 3010 KESSEL-LO (LEUVEN)
7.73.023.67 MSOC Limburg Weg naar As 54 Bus 12 3600 GENK		7.73.032.58 MSOC Vlaams Brabant Sint-Annastraat 1 3000 LEUVEN
Namur		West-Vlaanderen
7.73.033.57 A.S.B.L. PHENIX Av. Bourgmestre Jean Materne 165 5100 JAMBES (NAMUR) 5		7.73.011.79 Kompas Minister Van De Peereboomlaan 86 8500 KORTRIJK
Oost-Vlaanderen		7.73.030.60 MSOC-Oostende Perronstraat 1 8400 OOSTEN
7.73.008.82 De Sleutel Jozef Guislainstraat 43 9000 GENT		
7.73.014.76 v.z.w. "De Kiem" Vluchtenboerstraat 7A 9890 GAVERE		
7.73.015.75 De Sleutel Jozef Guislainstraat 43 9000 GENT		
7.73.021.69 MSOC-Gent Gewad 13 9000 GENT		

PSY CAR = **49** (een aantal hiervan zijn in grotere gehelen gefuseerd)☆

COS = **0**

RIZIV-conventies ambulante revalidatie PSY

1. Liège
2. Bruxelles
3. Turnhout
4. Lovenjoel
5. Aalst
6. Verviers
7. Zele
8. Drongen
9. Jambes
10. Kain
11. Wetteren
12. Deinze
13. Wuustwezel
14. Beveren
15. Heule
16. Brussel
17. Bruxelles
18. Rollegem
19. Aartrijke
20. Huy
21. Buggenhout
22. Geer
23. Flemalle
24. St.Amandsberg
25. Visé
26. Tournai
27. Vaux sous chèvremont
28. St.Niklaas
29. Herstal
30. Gent
31. Lokeren
32. Grâce-Hollogne
33. Ans
34. Herstal
35. St.nicolas lez liège
36. Beyne-heusay
37. Ougrée
38. Geraardsbergen
39. Zelzate
40. Halle
41. Bornem
42. Asse
43. Tournai
44. Oudenaarde
45. Bruxelles
46. Bruxelles
47. Eupen
48. Vaux sous Chèvremont
49. Laakdal

COS= **0**   **4**

Centra ontwikkelingsstoornissen

1. Gent
2. Brussel
3. Antwerpen
4. Leuven

8

Referentiecentra autisme

1. Antwerpen: Antwerpen
2. Brussel : 3
  - a. St. Luc,
  - b. UZBrussel + Inkendaal,
  - c. L'Huderf
3. Hainaut : Mons
4. Liège : Liège
5. Oost Vlaanderen : gent
6. Vlaams Brabant : leuven

4. evaluatiedocumenten van projecten
i. outreachprojecten

Consensusdocument v7-26.05.10

Psychiatrische zorgen voor kinderen en jongeren in de thuissituatie door middel van outreaching

Hoewel ze gekenmerkt worden door een grote verscheidenheid gebonden aan regionale diversiteit, worden tussen de outreachingteams, 8 jaar na het opstarten van het federale pilootproject ‘GGZ-jeugd m.b.t. psychiatrische zorg voor kinderen en jongeren in de thuissituatie d.m.v. outreaching’ (2002-2010), verschillende belangrijke gemeenschappelijke punten vastgesteld. Ze worden in dit document behandeld.

1. Doelstelling outreaching

- De **doelstelling** van outreaching is het aanbieden van een begeleiding en behandeling voor kinderen en jongeren die niet in een residentiële setting kunnen of wensen te verblijven. Outreaching kan m.a.w. een zinvol alternatief bieden voor bepaalde vormen van begeleiding en behandeling binnen een residentieel psychiatrisch kader.
- In de praktijk beoogt outreaching de realisatie van een aantal **opdrachten** zoals bijvoorbeeld, therapeutische interventies in de thuissituatie samen met

Document de consensus v7-26.05.10

Les soins psychiatriques pour enfants et jeunes séjournant à domicile au moyen de l’outreaching

8 ans après le lancement du projet pilote fédéral ‘SSM-jeunes concernant les soins psychiatriques pour enfants et jeunes séjournant à domicile au moyen de l’outreaching’ (2002-2010), de nombreux points communs essentiels ont été constatés entre les équipes d’outreaching assortis d’une diversité liée aux spécificités régionales. Ils sont développés dans ce document.

1. But de l’outreaching

- Le **but** de l’outreaching est d’offrir un accompagnement et un traitement pour enfants et jeunes qui ne souhaitent ou qui ne peuvent pas séjourner dans une structure résidentielle. En d’autres termes, l’outreaching représente une alternative utile à certaines formes d’accompagnement et de traitement dans un cadre psychiatrique résidentiel.

- de gezinnen, in de schoolsetting, ... gedurende een noodzakelijke periode.
- De flexibele manier waarop in de praktijk aan outreaching wordt gedaan maakt eveneens **crisisinterventies** mogelijk. Daarentegen kan de outreachmethodiek zoals momenteel toegepast niet tussenkommen in urgencies. Op grond van hun ervaring en hun implantation moet het voor de outreachteams die dat wensen mogelijk zijn deel te nemen of aan de basis te liggen van projecten van crisisinterventie, weliswaar met bijkomende middelen en gekoppeld aan de beschikbaarheid van een aangepaste infrastructuur. Wij verwijzen voor een duidelijke definiering van de termen "urgentie" en "crisis" naar de betreffende documenten opgemaakt door het KCE.

Concreet betekent dit dat:

- Er voor de crisiswerking sterk rekening gehouden moet worden met de geografische zone waarbinnen het team actief is en met bevolkingsdichtheid binnen die zone.
- De huidige middelen ontoereikend zijn om deze opdracht vanaf nu systematisch op te nemen. Een aanzienlijke uitbreiding van de financiële middelen moet structureel worden voorzien en deel uitmaken van het BFM van de Ziekenhuizen van waaruit de outreachteams georganiseerd worden.
- De medewerkers die deel uitmaken van deze outreaching-crisiswerking moeten ook pluridisciplinair (Kinderpsychiater, Psycholoog, Psychiatrische verpleegkundige, of equivalent hulpverleners) met de nodige professionele ervaring en kennis op ge bied van (urgentie) kinder- en jeugdpsychiatrie voor deze doelgroep, te werk gaan.
- Het uiterst belangrijk is dat deze crisis-outreachingwerking slechts uitgevoerd kan worden binnen een duidelijk netwerk waarbinnen ook urgentiediensten (algemeen en K-dienst), crisisopnamemogelijkheden, ambulante zorg en liaisonwerking mogelijk moeten zijn.
- Naast de partners binnen de (geestelijke) gezondheidszorg er ook een sterke

- En pratique, les missions d'outreaching visent à la réalisation d'**objectifs** tels que, par exemple, les interventions thérapeutiques à domicile avec les familles, au niveau scolaire ... pendant la période nécessaire.
- Les modalités de la pratique de l'outreaching dans la flexibilité permettent aussi certaines **interventions de crise**. En revanche, la méthode d'outreaching appliquée actuellement ne peut intervenir dans des situations d'urgence. En vertu de leur expérience et de leur implantation, les équipes d'outreaching qui le souhaitent doivent avoir la possibilité de s'inscrire dans ou d'être à la base de projets d'intervention de crise moyennant des moyens supplémentaires et leur inscription dans une infrastructure adaptée. Pour une définition précise des termes "urgence" et "crise", il est renvoyé aux documents rédigés au sein du KCE qui traitent de cette problématique.

Concrètement, ceci implique que:

- Pour l'action en situation de crise, il est importe de tenir compte, dans une large mesure, de la zone géographique où l'équipe doit opérer et de sa densité démographique.
- Les moyens actuels sont insuffisants pour assumer cette mission dès maintenant de façon systématique. Une importante extension des moyens financiers est à prévoir un plan structurel et doit être intégrée dans le BFM des hôpitaux au départ desquels les équipes d'outreaching sont organisées.
- Les collaborateurs participant à cette action d'outreaching de crise doivent également pouvoir travailler en mode pluridisciplinaire (pédopsychiatre, psychologue, infirmier spécialisé en psychiatrie ou intervenants équivalents), avec l'expérience et les connaissances professionnelles nécessaires dans le domaine de la psychiatrie (d'urgence) des enfants et des jeunes pour ce groupe cible.
- Il est extrêmement important que cette action d'outreaching de crise ne puisse s'exercer qu'au sein d'un réseau clairement défini où des services d'urgence (généraux et service K), des possibilités de prise en charge de crise, des soins ambulatoires et une action de liaison doivent être possibles.
- Outre les partenaires au sein des soins de santé (mentale), il faut aussi une puissante collaboration avec des initiatives existantes (ou à développer) d'aide de crise dans le cadre de l'Aide spéciale à la jeunesse, des tribunaux de la jeunesse, ou du secteur des handicapés. Ces secteurs pourraient aussi contribuer financièrement à l'action de l'outreaching de crise à l'avenir.

- samenwerking moet zijn met bestaande (of te ontwikkelen) initiatieven van crisishulpverlening binnen de Bijzondere Jeugdzorg, de jeugdrechtkragen, of de gehandicaptensector. Deze sectoren zouden in de toekomst ook financieel kunnen bijdragen tot de werking van de crisis-Outreaching.
- Een outreachingegeleiding en -behandeling kan er daarnaast ook voor zorgen dat de **overgang** naar of van een residentiële opname beter verloopt, of dat de **duur** van een residentiële behandeling verkort wordt.
  - Outreaching kan in bepaalde gevallen **opnamevermijdend** werken. Daaruit volgt dat outreaching zou kunnen leiden tot een **kwaliteitsverbetering** van het zorgcircuit, op voorwaarde dat de toegankelijkheid van elke etappe in het zorgtraject gewaarborgd wordt.
  - Un accompagnement et un traitement d'outreaching peuvent faire en sorte que la **transition** vers une admission résidentielle, ou au départ de celle-ci, se déroule mieux, ou que la **durée** d'un traitement résidentiel soit réduit.
  - L'outreaching permet, dans certains cas, d'**éviter des admissions**. Il ressort que l'outreaching pourrait contribuer à **améliorer la qualité** du circuit de soins, à condition que l'accessibilité de chaque étape dans le parcours des soins soit garantie.
- ## 2. Doelgroep : wie komt in aanmerking voor outreaching ?
- In de eerste plaats zijn het kinderen en jongeren met een **psychiatrische problematiek** die in aanmerking komen voor begeleiding en behandeling door een mobiel outreachingteam.
  - Dikwijls is er sprake van een **langdurige en complexe** problematiek. Een dergelijke problematiek maakt de interventie van een **pluridisciplinair team** noodzakelijk. Het is noodzakelijk een directe link te ontwikkelen tussen een K-dienst en/of een E-dienst en een outreachingteam. Een dergelijke link biedt een duidelijke **meerwaarde** zowel voor de patiënt als voor de teams.
  - Outreaching richt zich op een populatie of op problematieken die niet worden behandeld door het huidige bestaande zorgnetwerk binnen een regio. Outreaching wil het bestaande zorgaanbod niet vervangen maar **aanvullen**.
  - De outreachingbehandeling gebeurt op **vrijwillige basis**. Concreet betekent dit
- ## 2. Groupe-cible : qui entre en ligne de compte pour l'outreaching ?
- Les enfants et les jeunes présentant un **problème psychiatrique** entrent en ligne de compte pour l'accompagnement et le traitement assurés par une équipe mobile d'outreaching.
  - Il est souvent question d'une problématique **complexe et de longue durée**. Une telle problématique nécessite l'intervention d'une **équipe pluridisciplinaire**. Il est nécessaire d'établir un lien direct entre un service K et/ou un service E et une équipe d'outreaching. Un tel lien offre une **plus-value** évidente pour le patient et les équipes.

- dat de ouders, eventueel bijgestaan door het zorgnetwerk, een hulpvraag formuleren en instemmen met een behandeling thuis.
- Het outreachingteam biedt een zorgvorm aan binnen de **geestelijke gezondheidszorg** en niet binnen of omkaderd door sociale voorzieningen. Anders gezegd, de psychiatrische problematiek van het kind moet centraal staan in de opdrachten van het outreachteam.
Het is niet omdat er in bepaalde regio's een gebrek bestaat aan sociale voorzieningen of omdat die voorzieningen een beroep doen op het outreachingteam dat dit team activiteiten moet opnemen die buiten het kader van de hoofdoelstelling van outreachingactiviteiten vallen.
De **socio-economische problematiek** van een gezin kan nooit het enige criterium zijn tot begeleiding of behandeling door een outreachingteam.
Dit betekent niet dat bestaande sociale, socio-economische, educatieve, ... en andere netwerken in de sociale- en welzijnssector niet kunnen worden gemobiliseerd. Het mobiel team kan in overleg met de patiënt en zijn familie beroep doen op, overleggen en samenwerken met andere netwerken. Dit betekent dat er in het team de nodige kennis vorhanden moet zijn over andere bestaande netwerken. Het team draagt op die manier ook bij tot het garanderen van de zorgcontinuïteit.
  - L'outreaching s'adresse à une population ou une problématique qui ne sont pas prises en charge par le réseau de soins existant dans la région. L'outreaching ne se substitue pas à l'offre de soins existante mais la complète.
  - Le traitement d'outreaching s'effectue sur **base volontaire**. Concrètement, cela signifie qu'avec l'aide éventuelle du réseau, les parents formulent une demande d'aide et donnent leur accord pour un traitement à domicile.
  - L'équipe d'outreaching offre une forme de soins dans le cadre des **soins de santé mentale** et non dans le cadre des prestations sociales. En d'autres termes, la problématique psychiatrique de l'enfant doit occuper une place centrale dans les missions de l'équipe d'outreaching.
Ce n'est pas parce que certaines régions connaissent une pénurie en matière d'équipements sociaux ou parce que ces équipements font appel à l'équipe d'outreaching, que cette dernière doit assurer ces activités, lesquelles sortent du cadre de l'objectif principal de l'outreaching.
La **problématique socio-économique** d'une famille ne peut en aucun cas constituer un critère déterminant pour l'accompagnement ou le traitement effectué par une équipe d'outreaching.
Cela veut dire que les réseaux sociaux, socio-économiques, éducatifs, ... et autres réseaux du secteur social et de l'aide aux personnes sont mobilisés. L'équipe mobile peut, en concertation avec le patient et sa famille, faire appel, se concerter et établir des collaborations avec d'autres réseaux. Ceci signifie qu'au sein de l'équipe, la connaissance des autres réseaux existants est nécessaire. L'équipe contribue ainsi à se porter garante de la continuité des soins.

3. Types van interventie in de thuissituatie en de leefomgeving

- Anamnese en diagnosestelling van zowel de jongere als van diens omgeving
- Opmaak van een behandelplan met reëvaluatie van de aanleiding tot het inschakelen van outreaching gedurende de opname. Dit type van interventies is in principe beperkt in de tijd.
- Individuele therapeutische interventies, therapeutische interventies in het gezin en overleg met de netwerkactoren volgens het bio-psycho-sociaal model.
- Mobilisering van alle hulpbronnen van de jongere, van zijn gezin en van zijn omgeving.
- Wekelijkse teamvergaderingen.
- Regelmatische overlegmomenten binnen het zorgnetwerk.

4. Personeelsomkadering

- Multidisciplinair functioneren is absoluut noodzakelijk : de combinatie van **kinderpsychiатres, masters in de psychologie en psychiatrisch verpleegkundigen** wordt in de praktijk als cruciaal ervaren. In geval van uitbreiding is de samenwerking niet noodzakelijk beperkt tot deze functies.

Bij de invulling van de functie van de psychiatrisch verpleegkundige werd de nodige flexibiliteit toegestaan, omdat sommige teams geen psychiatrisch verpleegkundige(n) vonden. De voorkeur blijft echter uitgaan naar psychiatrisch verpleegkundigen.

3. Types d'interventions à domicile et sur les lieux de vie

- Investigation anamnestique et à visée diagnostique tant vis à vis du jeune que de son entourage.
- Réalisation d'un plan de traitement avec réévaluation de l'indication de l'outreaching en cours de prise en charge. En principe, ces interventions sont limitées dans le temps.
- Interventions thérapeutiques individuelles, familiales, et concertations avec les acteurs du réseau selon un modèle bio-psycho-social.
- Mobilisation des ressources du jeune, de sa famille et de son environnement.
- Réunions cliniques hebdomadaires.
- Réunions de concertation fréquentes au sein du réseau.

4. Encadrement en personnel

- Le fonctionnement multidisciplinaire actuel est indispensable : dans la pratique, la combinaison de **pédopsychiatres**, de diplômé en master de **psychologie et d'infirmiers psychiatriques** est considérée comme un élément nécessaire mais pas obligatoirement limité à ces fonctions en cas d'élargissement de ses équipes.

Pour ce qui concerne la définition de la fonction d'infirmier psychiatrique, la flexibilité nécessaire a été autorisée, en raison du fait que certaines équipes n'ont pas pu trouver d'infirmier psychiatrique. La préférence reste toutefois aux infirmiers psychiatriques.

- De **kinderpsychiatrische omkadering** zou zich op termijn als **0,5 VTE** per 2 VTE andere teamleden moeten verhouden. De kinderpsychiater moet integraal deel kunnen uitmaken van het zorgteam. De huidige omkadering van **0,25 VTE kinderpsychiater** is onvoldoende.
- Het werk in een outreachingteam kan geen eerste werkervaring zijn, tenzij een intensieve continue ondersteuning van meer ervaren collega's gegarandeerd kan worden. De aard van de activiteiten vraagt een zekere **ervaring** samengaat met expertise opgedaan in de basisopleiding, andere opleidingen en werkervaringen. De nood aan ervaring brengt de erkenning van de ancienniteit van de personeelsleden in het team met zich mee.
- De grootte van een outreachingteam zou aangepast moeten worden aan het werkingsgebied van dat team, aan de bevolkingsdichtheid in dat gebied en aan de demografische kenmerken van de populatie die dat gebied bevolkt. De teams zouden binnen een bepaalde regio evenwichting gespreid moeten worden.
- Voor de crisisoutreaching-werking dienen middelen voorzien worden die uitgebreider zijn dan de huidige financiering van de reguliere equipes gezien hun werking een nog grotere intensiteit, beschikbaarheid en deskundigheid zullen vergen. Dit kan vergeleken worden met de hogere financiering die voorzien is voor SGA of For-K bedden of hun outreachingwerking. Hierdoor kan ook de mogelijkheid geboden worden om een "stand-by" capaciteit te voorzien.
- L'encadrement pédopsychiatrique devrait à terme comporter **0,5 pédopsychiatre ETP** par 2 ETP des autres membres de l'équipe. Le pédopsychiatre doit faire intégralement partie de l'équipe soignante. L'encadrement pédopsychiatrique actuel de 0,25 ETP est **insuffisant**.
- Le travail dans une équipe d'outreaching ne peut constituer une première expérience professionnelle, exceptée la garantie d'un soutien intensif continu de collègues plus expérimentés. La nature des activités requiert une certaine **expérience**, ainsi qu'une expertise acquise lors de la formation de base, d'autres formations et d'expériences professionnelles. Puisqu'il faut avoir une certaine expérience, l'ancienneté des membres du personnel au sein de l'équipe doit être reconnue.
- Il faudrait adapter la taille des équipes d'outreaching à leur zone d'intervention, à la densité de la population dans cette zone et aux caractéristiques démographiques de cette population. Il faudrait répartir les équipes équitablement sur le territoire.
- Pour l'action d'outreaching de crise, des moyens sont à prévoir qui dépassent le financement actuel des équipes classiques, vu que leur action exigera une intensité, une disponibilité et une expertise plus grandes. Ce financement serait comparable au financement majoré prévu pour le SGA ou les lits For-K ou leur action d'outreaching. De la sorte, la possibilité pourrait également être offerte de développer une capacité de "stand-by".

5. Financiering

- Het budget toegekend aan een outreachingteam is onvoldoende. Dit wordt aangetoond in de verslagen van alle teams : alle teams hebben een deficitair begroting.
Werken in een outreachingteam vraagt een zekere professionele ervaring. Het is dan ook absoluut noodzakelijk dat de ancienniteit van het personeel in rekening wordt gebracht.

5. Financement

- Comme le démontrent les rapports de toutes les équipes d'outreaching, le budget alloué à l'outreaching est nettement insuffisant. Tous les projets sont donc en déficit.
Le travail en outreaching nécessite une expérience professionnelle certaine. Il est indispensable que l'ancienneté de ce personnel soit financée.

- De financiering moet de reële kost van de outreachingeams dekken en bijgevolg rekening houden met :
  - reële personeelskosten (met erkenning van ancienniteit)
  - werkingskosten :
    - verplaatsingskosten
    - secretariaatskosten

(In andere pilootprojecten werden de werkingskosten ingeschat op 11 % van de personeelskosten)
- De continuë vorming van het personeel moet worden vergoed.
- Le financement doit couvrir les coûts réels des équipes d'outreaching, qui tienne compte :
  - des frais réels en personnel (ancienneté requise)
  - des frais de fonctionnement :
    - des frais de déplacement
    - des frais de bureau et de secrétariat

(Dans d'autres projets pilotes, ces frais de fonctionnement ont été évalués à 11% des coûts en personnel)
- La formation continue du personnel doit être subsidiée.

6. Opmerkingen en varia

- Het is zinvol om een wetenschappelijke evaluatie van het pilootproject outreach te realiseren, zoals voorzien bij aanvang van het project.
- De dataregistratie zou bij voorkeur minimaal, gestandardiseerd en geïnformatiseerd moeten zijn. Dit zou toelaten de verzamelde gegevens te analyseren. De outreachteams wensen een eventueel uniform registratiesysteem mee uit te werken.
- Voor wat de suggesties betreft van de besteding van de mogelijke uitbreiding van de financiële middelen betreft het volgende:
  - Er zou moeten geëvalueerd worden welke K-diensten de opdracht moeten krijgen een outreach functie te organiseren.
  - Daarenboven zouden de resterende middelen kunnen toegewezen worden aan die Outreachteams die op basis van het te bedienen gebied en bevolking een relatieve uitbreiding van hun werking moeten organiseren.

6. Remarques et divers

- Il est utile de donner suite au projet d'évaluation scientifique des projets d'outreaching tel que prévu au début du projet.
- L'enregistrement des données gagnerait à être allégé, standardisé et informatisé, ce qui en permettrait le traitement effectif. Les équipes d'outreaching s'estiment compétentes dans son élaboration.
- Quant aux suggestions d'allocation d'une éventuelle extension des moyens financiers, il s'agit de ceci:
  - Il faudrait évaluer quels sont les services K à charger de l'organisation d'une fonction d'outreaching.
  - En outre, on pourrait allouer les moyens restants aux équipes d'outreaching qui, sur la base de la zone et de la population à desservir, doivent organiser une relative extension de leur action.

5. Zorgprogramma GGZKJ : SCHEMA'S

ii. **schema 2000 : zorghoudelijke modules :** MODULES in ZORCIRCUIT voor DOELGROEP JEUGD GGZ met exemplarische modulevoorbeelden

BASISVOORWAARDEN	ONTWIKKELINGSNIVEAU						MODUS
	Context	Maatzorg/Overleg	Toegankelijkheid	Curatie en preventie	Verantwoordelijkheid	Netwerk	
HOOFDZORGFUNCTIE	<i>Tot 3 jaar</i>	3 – 6	6 – 12	12 – 15	15 - 18+		
1. ORIENTERING	Meldpunt voor ouders Indicatiestelling Case Management	Crisistelefoon Actieplanontwikkeling		Advies	Meldpunt Adolescenten		KENMERKEN VAN AANBOD
2. PREVENTIE		Preventieprogramma Wetenschappelijk onderzoek		Beleidsremediering			Intensiteit Periodiciteit
3. DIAGNOSTIEK		Eerste contact Crisisevaluatie Behandelingsdiagnostiek (residentieel/ambulant)	Liaisonopdrachten				Lokatie Urgentie
4. THERAPIE	Ambulant Crisisteam Behandeling	Mobile equipe		Crisisunit K-dienst			Duur
5. (PSYCHO)EDUCATIE	Family training Home training	Coaching (leerkrachten/teams) Leer- of trainingsprogramma Intensieve training bij langdurend probleem (liaison)					KENMERKEN VAN DE AANPAK
6. BEGELEIDING	Opvoedingsbijstand/-ondersteuning ouders		Intensieve ambulante begeleiding Respite Care of Bed/Stoel-op-recept				Deskundigh. Positie hulpverlener
7. VERZORGING		Overname en stimulatie zelfzorg					N discipline Toezicht/bescherming
8. SOCIOPEDAGOGISCHE ACTIVERING		Recreatief programma Sociopedagogische Ondersteuning/structuurbiedend					1 één 1 Geen 2 twee 2 Steuntelefoon 3 > 2 3 Toezicht op afstand 4 Beperkt toezicht 5 Volledig toezicht 6 Doorlopend toezicht

schema 2010: zorgorganisatorisch -

Functionele opdeling van de BASISZORG GGZKJ (A tot D)

